

REGLUGERÐ

um styrki Tryggingastofnunar ríkisins til kaupa á næringarefnum og sérfæði.

1. gr.

Gildissvið.

Reglugerð þessi gildir um styrki Tryggingastofnunar ríkisins til kaupa á næringarefnum og sérfæði sem lífsnauðsynlegt er vegna hamlaðrar líkamsstarfsemi skv. e-lið 1. mgr. 33. gr. laga nr. 117/1993 um almannatryggingar.

Reglugerð þessi tekur ekki til efna sem falla undir skilgreininguna lyf skv. 2. tölul. 1. mgr. 5. gr. lyfjalaga nr. 93/1994, með síðari breytingum. Greiðsluþátttaka Tryggingastofnunar ríkisins í lyfjakostnaði fer samkvæmt reglugerð nr. 948/2000 um greiðslur almanna-trygginga í lyfjakostnaði, með síðari breytingum.

Tryggingastofnun ríkisins annast framkvæmd reglugerðar þessarar.

2. gr.

Skilgreiningar.

Með næringarefnum og sérfæði er átt við mat- og drykkjarvörur, sem bæta orkuþörf viðkomandi, ýmist sem viðbót eða með því að koma í staðinn fyrir aðrar matvörur þegar veruleg vandkvæði eru við fæðuinntöku eins og við mikið lysterleysi, efnaskiptagalla, ofnæmi, frásogsvandamál o.fl.

3. gr.

Réttur til styrkja frá Tryggingastofnun ríkisins.

Sjúkratryggðir einstaklingar eiga rétt á styrkjum frá Tryggingastofnun ríkisins til kaupa á næringarefnum og sérfæði. Sjúkratryggður telst sá sem verið hefur búsettur hér á landi í sex mánuði nema annað leiði af milliríkjasamningum, sbr. 32. gr. og 9. gr. a laga nr. 117/1993 um almannatryggingar, með síðari breytingum. Með búsetu er átt við lögheimili í skilningi lögheimilislaga.

Tryggingastofnun ríkisins ákvarðar hvort einstaklingur telst sjúkratryggður. Að öðru leyti gildir, um það hverjir teljist sjúkratryggðir hér á landi, reglugerð nr. 463/1999 um framkvæmd almannatrygginga og skráningu í tryggingaskrá.

Þeir sem búa á sambýli og uppfylla skilyrði 1. mgr. eiga sama rétt og þeir sem búa á einkaheimilum til styrks til kaupa á næringarefnum og sérfæði.

Tryggingastofnun ríkisins greiðir ekki styrki til kaupa á næringarefnum og sérfæði vegna þeirra sem vistast á sjúkrastofnunum. Hið sama gildir um öldrunarstofnanir. Í þeim tilvikum skal viðkomandi sjúkrahús eða stofnun sjá vistmönnum fyrir næringarefnum og sérfæði.

4. gr.

Næringarefni og sérfæði frá Tryggingastofnun ríkisins.

Styrkir frá Tryggingastofnun ríkisins eru veittir til kaupa á þeim næringarefnum og sérfæði sem tilgreind eru í fylgiskjali með reglugerð þessari. Í fylgiskjalinu er næringarefnum og sérfæði raðað eftir ákveðnu flokkunarkerfi sem er byggt á flokkunarkerfi hjálpartækja, EN ISO 9999:2002. Tryggingastofnun ríkisins veitir eingöngu styrki til kaupa á lífsnauðsynlegum næringarefnum og sérfæði þegar sjúkdómar eða afleiðingar slysa valda verulegum vandkvæðum við fæðuinntöku. Styrkirnir eru eingöngu veittir þegar um langvarandi þörf er að ræða, a.m.k. þrjú mánuði. Getur styrkur Tryggingastofnunar ríkisins ýmist verið greiddur sem ákveðið hlutfall af verði næringarefnis eða sérfæðis og/eða ákveðin fjárhæð til kaupa á næringarefni eða sérfæði. Þegar um samninga Tryggingastofnunar ríkisins í kjölfar útboðs

er að ræða, sbr. 41. gr. laga nr. 117/1993 um almannatryggingar, með síðari breytingum, er styrkur frá stofnuninni háður því að næringarefni eða sérfæði sé fengið hjá tilteknu samningsbundnu fyrirtæki. Tryggingastofnun ríkisins skal veita upplýsingar um aðila sem hún hefur gert samninga við og um hvaða næringarefni eða sérfæði er að ræða. Þar sem Tryggingastofnun ríkisins hefur ekki gert samninga er leitað tilboða í einstök næringarefni og sérfæði eða gerðar verðkannanir og styrkveiting miðuð við það verð.

Tryggingastofnun ríkisins gefur út skírteini vegna næringarefna og sérfæðis sem gildir ymist í 6 mánuði, 1 ár, 5 ár eða til ákveðins aldurs umsækjanda.

5. gr.

Umsóknir til Tryggingastofnunar ríkisins.

Sækja þarf um styrk frá Tryggingastofnun ríkisins til kaupa á næringarefni og sérfæði á sérstökum eyðublöðum stofnunarinnar og skal það gert áður en fest eru kaup á þeim. Læknir og/eða næringarráðgjafi eða næringarfræðingur skal meta þörf fyrir næringarefni og/eða sérfæði. Lýsing á næringarvanda og rökstuðningur fyrir næringarefni og sérfæði þarf ávallt að fylgja umsókn. Við fyrstu umsókn verður læknir að veita umsögn. Ef breyting verður á sjúkdómsástandi/næringarvanda getur þurft nýtt læknisvottorð. Ætíð er krafist nýs læknisvottorðs með umsókn ef ekki er samræmi milli þeirra næringarefna og/eða sérfæðis sem um er sótt og þeirra læknisfræðilegu upplýsinga sem áður hafa borist með umsókn til Tryggingastofnunar ríkisins. Stofnunin getur áskilið að lagt sé fram vottorð sérfræðings um nauðsyn næringarefnis eða sérfæðis.

6. gr.

Kæra.

Heimilt er að kæra afgreiðslu umsóknar um styrk til kaupa á næringarefni og sérfæði sem lífsnauðsynlegt er vegna hamláðrar líkamsstarfsemi til úrskurðarnefndar almannatrygginga ef ágreiningur rís um grundvöll, skilyrði eða upphæð styrksins, sbr. 7. gr. laga nr. 117/1993 um almannatryggingar, með síðari breytingum.

7. gr.

Reglugerð þessi, sem sett er með stoð í 3. mgr. 33. gr., sbr. e-lið 1. mgr. 33. gr., laga nr. 117/1993 um almannatryggingar, með síðari breytingum, öðlast þegar gildi.

Heilbrigðis- og tryggingamálaráðuneytinu, 20. ágúst 2003.

Jón Kristjánsson.

Ragnheiður Haraldsdóttir.

Fylgiskjal.

Næringarefni og sérfæði frá Tryggingastofnun ríkisins.

Skammstafanir og skýringar sem koma fram:

- ATL: Almennatryggingalög (lög nr. 117/1993 um almannatryggingar, með síðari breytingum)
- TR: Tryggingastofnun ríkisins
- 50/70/100%: Þátttaka TR í greiðslu er 50%, 70% eða 100%

Skilgreiningar:

- Lífeyrisþegi: Sá sem hefur í gildi örorkuskírteini frá TR eða er 67 ára eða eldri.
 Börn/unglingar: Börn og unglíngar yngri en 18 ára.
 Skírteini: Skírteini útgefið af TR vegna næringarefna og sérfæðis sem gildir ýmist í 6 mánuði, 1 ár, 5 ár eða til ákveðins aldurs umsækjanda.

98 Næringarefni og sérfæði.

TR tekur þátt í kostnaði við kaup á lífsnauðsynlegum næringarefnum og sérfæði þegar um er að ræða m.a. eftirfarandi hjá sjúkratryggðum einstaklingi: Hjartagalli, krabba-mein, bólgusjúkdómar í þörmum, skaði á vélinda, efnaskiptasjúkdómar, heilaskaði/taugasjúkdómar, vöðvasjúkdómar, alnæmi, lifrabílun, nýrnabilun, vannæring, ofnæmi, óþol og vanþrif barna (þyngd a.m.k. tvö staðalfrávik undir meðaltali miðað við aldur og/eða hæð). Einstök kaup miðast við mest tveggja mánaða birgðir. Gefin eru út skírteini þessu til staðfestingar.

98 03 Lífsnauðsynleg næring.

980303 Amínósýrublanda vegna efnaskiptagalla (og fylgihlutir ef þarf).
 TR greiðir 100% á grundvelli skírteinis, gildistími 1 eða 5 ár.

980306 Næring um slöngu með tilheyrandi fylgihlutum (slöngusettt fyrir/án dælu, flaska, sprautur, slöngur).

TR greiðir, á grundvelli skírteinis, það sem er umfram neðangreindar fjárhæðir fyrir hvern mánaðarskammt (tilheyrandi fylgihlutir innifaldir). Kostnaður sjúklings er því tiltekin upphæð á mánuði. Gildistími skírteinis er 1 eða 5 ár.

Aldur sjúklings:	Fyrir hvern mánaðarskammt greiðir TR það sem umfram er:
0 – 5 ára	kr. 4.000
6 – 9 ára	kr. 8.000
10 – 12 ára	kr. 12.000
13 – 17 ára	kr. 16.000
18 ára og eldri	kr. 20.000

Í umsókn þarf að tilgreina sólarhringsorkuþörf hvers einstaklings (miðað er við fulla orkuþörf) og tilgreina hversu hátt hlutfall orkunnar fæst við næringu um slöngu. Næringarráðgjafi/næringarfræðingur veitir þessar upplýsingar. Ef einungis hluti af orkuþörf viðkomandi einstaklings er gefinn um slöngu er heimilt að miða greiðslur TR við það hlutfall.

980309 Fylgihlutir vegna næringar í æð (slöngur, sprautur, nálar).
 TR greiðir 100% á grundvelli skírteinis, gildistími er 1 eða 5 ár.

98 06 Lífsnauðsynleg næringarviðbót vegna vannæringar og sérfæði.

980603 Almennir næringardrykkir vegna vannæringar eða vanþrifa, þykkingarefni vegna kyngingarerfiðleika og næringarduft.

Miðað er við að BMI (Body Mass Index: þyngd/hæð²) sé ≤ 20 eða að um 5% þyngd-artaþ sé að ræða á minna en tveimur mánuðum þrátt fyrir að BMI > 20.

TR greiðir 90% þó að hámarki kr. 7.000 á mánuði á grundvelli skírteinis, gildistími 6 mánuðir, 1 eða 5 ár.

980606 Næringardrykkir vegna lungna- og nýrnasjúkdóma.

TR greiðir 90% þó að hámarki kr. 20.000 á mánuði á grundvelli skírteinis, gildistími 6 mánuðir, 1 eða 5 ár.

980609 Næringardrykkir vegna ónæmisbælingar.

TR greiðir 90% þó að hámarki kr. 40.000 á mánuði á grundvelli skírteinis, gildistími 6 mánuðir, 1 eða 5 ár.

980612 Næringardrykkir vegna bólgusjúkdóma í meltingarvegi, vanfrásogs og lifrarsjúkdóma.

TR greiðir 90% þó að hámarki kr. 50.000 á mánuði á grundvelli skírteinis, gildistími 6 mánuðir, 1 eða 5 ár.

980615 Próteinskert fæði vegna efnaskiptagalla fyrir börn (eftir eins árs aldur) og fullorðna.

TR greiðir 90% á grundvelli skírteinis, þó að hámarki kr. 10.000 á mánuði fyrir börn 1 - 9 ára og kr. 15.000 fyrir 10 ára og eldri, gildistími 1 eða 5 ár.

980618 Próteinskert fæði vegna nýrna- og lifrarsjúkdóma.

TR greiðir 90% þó að hámarki kr. 4.500 á mánuði á grundvelli skírteinis, gildistími 1 eða 5 ár.

980621 Sojamjólk (sérfæði) vegna ofnæmis fyrir mjólk.

Ofnæmi skal staðfest af ofnæmislækni eða barnaofnæmislækni (að jafnaði með ofnæmisprófun og sjúkrasögu).

TR greiðir 90% þó að hámarki kr. 5.000 á mánuði á grundvelli skírteinis, gildistími 1 ár í senn eða til 2ja ára aldurs.

TR tekur hvorki þátt í kostnaði við kaup á laktasa né mjólkursykursnauðri mjólk.

980624 Peptíðmjólk/amínósýrublanda (sérfæði) vegna ofnæmis fyrir mjólk.

Sýna þarf fram á að ekki sé unnt að nota sojamjólk.

Ofnæmi skal staðfest af ofnæmislækni eða barnaofnæmislækni (að jafnaði með ofnæmisprófun og sjúkrasögu).

TR greiðir 90% á grundvelli skírteinis, þó að hámarki kr. 18.000 á mánuði fyrir börn 0-2ja ára og kr. 9.000 fyrir börn 2ja – 18 ára, gildistími 1 ár í senn eða til ákveðins aldurs.

TR tekur ekki þátt í kostnaði vegna kaupa á peptíðmjólk/amínósýrublöndu, nema í þeim undantekningartilfellum að sojamjólk þolist ekki.

TR tekur hvorki þátt í kostnaði við kaup á laktasa né mjólkursykursnauðri mjólk.

980627 Glútensnautt fæði (sérfæði) vegna ofnæmis/óþols fyrir hveiti.

Glútenóþol skal staðfest af barnalækni eða meltingarsérfræðingi og dermatitis herpetiformis skal staðfestur af húðlækni.

Hveitiofnæmi skal staðfest af barnaofnæmislækni/ofnæmislækni.

Styrkur vegna glútenóþols er eingöngu veittur börnum og unglingum í vexti.

TR greiðir 90% á grundvelli skírteinis, þó að hámarki kr. 4.000 á mánuði, gildistími 1 ár í senn fyrir börn 1 – 6 ára og 1 eða 5 ár fyrir börn 5 – 18 ára.

Í þeim tilfellum þegar bæði er um að ræða ofnæmi fyrir mjólk og hveiti þá er heimilt að veita styrk samkvæmt tölulíðum 980621, 980624 og 980627, sbr. þó skilyrði um aldur.

Styrkir samkvæmt tölulíðum 980615, 980618, 980621, 980624 og 980627 eru ekki veittir samtímis. TR getur í undantekningartilfellum gefið út skírteini vegna næringardrykkja (980603) til viðbótar við skírteini vegna sérfaðis (980615, 980618, 980621, 980624 og 980627). Einnig getur farið saman í undantekningartilfellum styrkur vegna tölulíða 980303, 980306 og 980603.

Sólarhringsskammtur samkvæmt tölulíðum 980603, 980606, 980609 og 980612 miðast við u.þ.b. 500 kkal. TR hefur heimild til að veita hærri styrk að fengnum fullnægjandi rökstuðningi frá næringarráðgjafa/næringarfræðingi ef hann mælir með stærri dagskammti í framangreindum flokkum eða dýrari vöru en verðmiðun er reiknuð út frá.

REGLUGERÐ

um geislavarnir við notkun tannröntgentækja.

I. KAFLI

Gildissvið og skilgreiningar.

1. gr.

Reglugerð þessi gildir um geislavarnir vegna notkunar tannröntgentækja. Geislavarnir ríkisins geta sett nánari leiðbeiningar um geislavarnir sjúklinga og starfsfólks við notkun tannröntgentækja.

2. gr.

Í þessari reglugerð gilda eftirfarandi skilgreiningar:

Ábyrgðarmaður: Starfsmaður með viðeigandi menntun og reynslu, tilnefndur af eiganda til þess að bera í umboði hans ábyrgð á starfseminni hvað varðar geislavarnir.

Blýgildi: Blýgildi skermunar er sú þykkt af blýi sem deyfir geislun jafn mikið og skermunin. Blýgildi skermunar breytist með þykkt hennar, orku geislunar og stærð geislasviðsins.

Geislaálag: Mat á magni geislunar þar sem heilsufarsleg áhætta þess er fyrir geisluninni verður er lögð til grundvallar.

Geislaskammtur: Mælikvarði á magn jónandi geislunar, án tillits til heilsufarslegrar áhættu þess er fyrir geisluninni verður.

Gæðaeftirlit: Sá hluti gæðatryggingar sem tekur til aðgerða (skipulagningar, samhæfingar, framkvæmdar) sem ætlað er að viðhalda gæðum eða bæta þau. Gæðaeftirlit felur í sér að vakta, meta og halda innan settra marka öllum einkennandi þáttum fyrir virkni búnaðar sem hægt er að skilgreina, mæla og hafa eftirlit með.

Jónandi geislun: Geislun frá geislavirkum efnum, röntgengeislun eða önnur geislun sem hefur hliðstæð líffræðileg áhrif.

Myndmiðill: Búnaður notaður við röntgenmyndatöku, um getur verið að ræða tannfilmur, filmuhylki með filmu og mögnunarþynnu eða stafrænan myndvinnslubúnað.

Réttlætting: Snýr að því mati ábyrgðarmanns og tilvísanda að í geisluninni skuli felast nægileg gagnsemi fyrir einstaklinginn sem vegur þyngra en hugsanleg skaðsemi geislunarinnar. Sérhver geislun einstaklingsins skal réttlætt fyrirfram að teknu tilliti til aðstæðna.